

Un any de vida escapçat

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que el poeta, traductor i periodista Ramon Enric Bassegoda i Amigó, nascut a la Bisbal d'Empordà el 1856, es mor a Barcelona el 1920. Es va morir l'any següent.

Fan excèntric el gos groc

El gos groc que dóna títol a la novel·la de Simenon apareix al costat de l'home borratxo que cau ferit a terra, i segons la versió *Quaderns Crema-Lluís Maria Todó* del relat, "ha doblegat les potes i s'ha ajagut als peus de la cambrera", la cambrera del bar on ha entrat el duaner que ha vist el cos per donar l'alarma. Quin gos tan original, que doblega les potes per arribar al bar! Simenon, però, no vol pas que el seu gos sigui tan excèntric, perquè escriu, com va traduir Maria Aurèlia Capmany, que "el gos groc ha entrat rere seu", del duaner, "i s'ha ajagut als peus de la cambrera". ("Le chien jaune est entré sur ses talons et s'est couché aux pieds de la fille de salle").

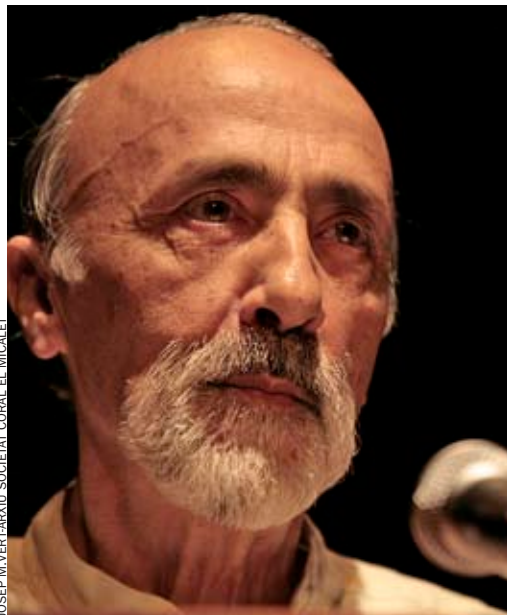
Déjà vu

El segell labutxaca del Grup 62 contribueix a desorientar el lector d'*A través del mirall* repetint les darreres línies de la pàgina 159 –"...cadira. 'Sóc aquí!', va exclamar una veu que venia de la sopera, i l'Alícia es va girar..."– a l'inici de la pàgina següent, de manera que quan el lector llegeix "i l'Alícia es va girar", al final de la pàgina 159 i gira full, la frase continua "cadira. 'Sóc aquí!', va exclamar...".

Vénen de l'hort... equivocat

Pompeu Fabra es va oblidar dels arbres fruiters quan va definir al paraula *hort*: "tros de terra en què es conreen verdures i llegums". Ho van veure l'Alcover-Moll, *Enciclopèdia* i el GD62, i tots tres els van afegir a la definició. Però no pas cap dels dos DIEC, volums que van ser elaborats després d'haver aparegut l'Alcover-Moll, *Enciclopèdia* i el GD62.

L'obra poètica completa de l'alguerès Rafael Caria es troba finalment a l'abast del lector català

Rafael Caria (l'Alguer, 1941, 2008), filòleg i poeta, gran figura de les lletres algueresses del segle XX.

L'obra poètica completa de l'alguerès Rafael Caria (1941-2008), lingüista i activista cultural, formada per tres llibres publicats a Sardenya en un curt període de temps, entre els anys 1986 i 1998, es troba finalment a l'abast de lector català, en un volum que ha publicat l'editorial Adesiara, *Poesia completa*. Tota aquesta obra va respondre a la voluntat de mostrar al lector alguerès que la seva llengua era també apta per a l'expressió poètica moderna, per a una poesia que superés la fossilitzada tradició local i s'arreglerés al costat de la poesia que es feia coetàniament a la resta de les terres de llengua catalana, diu el filòleg August Bover a la introducció.

Rafael Caria va mostrar des del primer llibre la influència de grans poetes catalans de l'època, com ara Pere Quart o Salvador Espriu i en tots tres, la catalanitat, a través de la mediació que fa entre els valors de la mar i els del camp. El tercer, *Pètals* (1998), és, com va dir August Bover al text proemial, "un "bellíssim cant d'amor mediterrani".

L'escriptor no es va decidir a publicar la poesia que havia escrit fins molt tard quan, afortunadament, diu Bover, la insigne compositora valenciana Matilde Salvador, amb qui l'uní una gran amistat, sembla que aconseguí convèncer-l'en. Ella musicà un bona colla de poemes seus.

La seva col·laboració s'inicià amb *Cant a la terra nativa* (1984), una cantata per a baríton solista, cor mixt i conjunt instrumental, i *Nadal a l'Alguer* (1985), per a cor a quatre veus. En el seu primer aplec poètic, *Só tornar a Sant Julià* (1986), s'hi recullen les partitures autògrafes de Matilde Salvador de *Cants al capvespre* (1985), que comprèn set poemes per a veu i piano, i de *Tríptic de l'Alguer* (1985) dedicat al Cor Polifònic Alguerès, on cantava el poeta. Aquesta col·laboració continuà amb alguns poemes més del segon recull, *Els asfòdels i altres versos* (1992). Bona part d'aquestes composicions foren enregistrades en el doble LP *Cançons de Matilde Salvador* (1988), amb la veu soprano de Glòria Fabuel i l'acompanyament al piano de la compositora mateixa.

La poesia de Rafael Caria va atreure un segon compositor, Manuel Garcia Morante, que va convertir en cançons onze poemes del primer llibre i un del segon. Formen part del disc *Les veus de l'Alguer. Vint cançons per a veu i piano sobre poemes de Rafael Caria i Antoni Canu* (2008), interpretades per la soprano Eulàlia Ara, la pianista Tània Parra i el rapsode Fèlix Pons.

Per tot això, l'edició del volum d'Adesiara inclou el CD *D'aquesta vella terra, d'aquesta antiga illa...*, format per 23 poemes extrets dels tres llibres del poeta, musicats per Matilde Salvador i Manuel Garcia Morante, i interpretats per Eulàlia Ara, acompanyada al piano per Tània Parra.

L'apèndix del llibre aplega els pròlegs i estudis que van enriquir els tres llibres del poeta, i que van escriure Jordi Carbonell, Neria De Giovanni, Teresa d'Arenys i August Bover.

Lluís Bonada